

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Zgodovinska leksikologija in leksikografija ter zgodovinska slovnica
Course title:	Historical Lexicology, Historical Lexicography and Historical Grammar

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Primerjalni študij idej in kultur, doktorski študij 3. stopnje	Jezikoslovje: leksikologija, terminologija, slovaropisje in slovničarstvo	Brez letnika	/
Comparative Study of Ideas and Cultures, doctoral study 3 rd cycle	Linguistics: Lexicology, Terminology, Lexicography and Grammar	Not specified	/

Vrsta predmeta / Course type

splošno izbirni / general elective

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

P058

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
20	10				150	6

Nosilec predmeta / Lecturer:

[doc. dr. Andreja Legan Ravnikar,](#)
[doc. dr. Alenka Jelovšek](#)

Jeziki /

Languages:

Predavanja / Lectures:

Vaje / Tutorial:

slovenščina, angleščina / Slovenian, English

/

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Za vključitev v delo ni posebnih pogojev. Priporoča se predhodno poznavanje osnovnih jezikoslovnih teorij, splošne leksikologije in slovničarstva.

Prerequisites:

There are no specific prerequisites. However, prior knowledge of basic linguistic theories, general lexicology, and grammar is recommended.

Vsebina:

1. Zgodovinska leksikologija

- Uvod (leksem, zgradba in pomen). Sinhroni in diahroni metodološki pristop.
- Pomenoslovje v zgodovinskem jezikoslovju.
 - Pomenska razmerja znotraj leksema: enopomenskost, večpomenskost (pomenska vsebovanost, pomenski prenosi).
 - Pomenska razmerja med leksemi (sinonimija, antonimija, hiper-,

Content (Syllabus outline):

1. Historical lexicology

- Introduction (lexeme, structure and meaning). Synchronic and diachronic methodology;
- Semantics in historical linguistics. Intralexical semantic relations:
 - monosemy, polysemy (semantic envelopment, semantic transference).
 - Interlexical semantic relations (synonymy, antonymy, hyper-, hyponymy).

hiponimija).

- Izrazna razmerja: homonimija, paronimija
- Glasoslovje in oblikoslovje v zgodovinskem jezikoslovju (glasovnorazvojno in analoško preoblikovanje oblik, določanje paradigem)
- Besedotvorje v zgodovinskem jezikoslovju (besedne družine, besedotvorne vrste, tvorbeni modeli)
- Razvojna dinamika sprejemanja besed (prevzete besede) in drugih tujejezičnih prvin v zgodovini slovenskega knjižnega jezika. Kalki in kalkirane zveze
- Stalne besedne zveze, frazemi, terminološke besedne zveze v jezikovni zgodovini
- Stilna vrednost besed v sinhroniji in diahroniji: nevtralne in stilno zaznamovane besede, zvrstno obarvane, časovno zaznamovane besede; načini določanja stilne zaznamovanosti v zgodovinskih besedilih
- Zgodovinska leksikologija v digitalni dobi: uporaba korpusov pri raziskavah zgodovine jezika

2. Zgodovinska leksikografija

- Uvod (geslo, iztočnica, zgradba in tipi zgodovinskih slovarjev). Metodološke posebnosti zgodovinske leksikografije
- Gradivska problematika zgodovinske leksikografije. Besedilni viri iz obdobja slovenske jezikovne zgodovine
- Besednovrstna karakteristika in nadaljnja slovnična kategorizacija iztočnic
- Kvalifikatorji in kvalifikatorska pojasnila v zgodovinskem slovarju
- Razlaga pomenov, podpomenov, pomenskih odtenkov. Frazološko in terminološko gnezdo. Etimološka pojasnila v zgodovinskem slovarju (vse s konkretnimi zgledi)
- Posebna vloga kazalk v zgodovinskem slovarju (glasoslovne variante, pisne, oblikoslovne, besedotvorne različice).

- External lexical links: homonymy, paronymy;

- Phonology and morphology in historical linguistics (phonological and analogical development of forms; determining the inflectional paradigms)
- Word formation in historical linguistics (word families, word-formational processes, derivational patterns);
- The dynamics of lexical and non-lexical borrowing (loanwords) in the history of the Slovene language. Calquing;
- Set phrases, phraseological units, terminological phrases in linguistic history;
- Stylistic value in synchrony and diachrony: neutral and stylistically marked words, temporally marked words; determining the stylistical markedness in historical texts
- Historical lexicography in the digital era: the use of corpora in linguistic history research

2. Historical lexicography

- Introduction (lexical entry, headword, structure and typology of historical dictionaries).
- Methodological peculiarities of historical lexicography;
- The question of language material in historical lexicography. Textual sources from different periods in the development of the Slovenian language;
- The assignment of word class and other grammatical features in the categorisation of headwords;
- Labeling and sense discrimination in a historical dictionary;
- Explanation of meaning, subsense and semantic nuances. Phraseological and terminological units. Etymological explanations in a historical dictionary (relevant examples);
- The special role of cross-references in a historical dictionary (phonetic variants, graphic, morphological and word-formational variant forms). Cross-

Kazalčno in vodilno geslo • Pomensko ponazarjalni zgledi (merila izbora, redaktorski posegi) • Naloge sodobne slovenske zgodovinske leksikografije • Zgodovinski slovarji v spletnem okolju • Specifika obrnjenih zgodovinskih slovarjev in njihova priprava 3. Izbrana poglavja iz zgodovinske slovnice po jezikovno zgodovinskih obdobjih • Srednjeveško rokopisno pismenstvo (10.–1. polovica 16. stoletja) • Protestantizem 1550–1600 • Katoliška doba 1600–1768 • Razsvetljenstvo 1768–1808 • Obdobje purizma 1808–1850 • Ustaljevanje enotnega knjižnega jezika do 1918 Seminarji Seminarji potekajo vzporedno s predavanji in se navezujejo na posamezne tematske sklope predavanj ter se prilagajajo glede na temo doktorske disertacije kandidata. Poudarek je na leksikografskem delu: na analizi pomenskih razmerij znotraj leksemov in med leksemi knjižnega jezika iz starejših obdobjih, prepoznavanje pomenov besed v sobesedilni rabi, predstavitev njihove glasoslovne, pisne in oblikoslovne podobe, tvorbenih vzorcev, stilne rabe, prevzetosti. Power point predstavitev. Povezava z drugimi predmeti Za uspešno razumevanje snovi je potrebno poznavanje vseh ravnin jezikovnega sistema, osnov moderne leksikologije in leksikografije (20. stoletje: SSKJ), sodobne slovenske slovnice (tudi besedilne zvrstnosti) in temeljnih spoznanj iz slovenske zgodovinske slovnice. Predmet se povezuje praktično z vsemi predmeti v okviru jezikoslovnega modula, posebej z leksikologijo in leksikografijo sodobnega jezika, zgodovino leksikologije in leksikografije ter jezikovnimi tehnologijami, ki spreminjajo in hkrati uspešno podpirajo sodobno delo leksikografa. Navezuje se na spoznanja iz slovenske kulturne in cerkvene zgodovine, literarne zgodovine in	referencing entries; • Illustration of meaning (selection principles, editorial redaction); • Tasks of contemporary Slovene historical lexicography. • Historical (legacy) dictionaries in the digital environment • Specificity of inverted legacy dictionaries and their complement 3. Selected chapters in historical grammar of Slovene • Medieval literature (10th century – 1st half of the 16th century); • Reformation (1550–1600); • Catholic Revival (1600–1768); • Enlightenment (1768–1808); • The Age of Purism (1808–1850); • The formation of the standard language (up to 1918). Seminar classes: Seminar classes accompany the lectures and complement them by exploring individual chapters covered by the course syllabus. Topics are adapted according to the topic of the candidate's doctoral dissertation. The main objective is to provide the opportunity for the student to do lexicographical work: the analysis of intralexical semantic relationships and the relationships between the lexemes pertaining to the older stages of the standard language, identification of contextual meaning, presentation of the lexeme's phonological, written and morphological form, formative patterns, stylistic use, borrowing. PowerPoint presentations. Cross-curricular integration: A good knowledge of Slovene on all linguistic levels as well as basic knowledge of contemporary lexicology, contemporary lexicography (the 20th century: SSKJ), and both contemporary and historical grammar of Slovene (including text genres) is required. The course is particularly well integrated in the programme and is especially relevant for a better understanding of lexicology and lexicography of the Slovene language, the history of Slovene
---	--

drugih jezikoslovnih področij: sociolingvistike, besediloslovja, stilistike, terminologije, frazeologije, etimologije.

lexicography and lexicology, and the use of language technologies, which support and modify the work of a contemporary lexicographer. The course is also relevant for Slovene cultural and ecclesiastical history, history of literature, and various other fields in linguistic research such as sociolinguistics, textual linguistics, stylistics, terminology, phraseology, and etymology.

Temeljni literatura in viri / Readings:

- Ahačič, Kozma. 2007. Zgodovina misli o jeziku in književnosti na Slovenskem: protestantizem. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU (Zbirka Linguistica et philologica 18).
- Ahačič, Kozma. 2012. Zgodovina misli o jeziku in književnosti na Slovenskem: katoliška doba. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU (Zbirka Linguistica et philologica 28).
- Ahačič, Kozma (ur.). 2015. Slovenske slovnice in pravopisi. <https://www.fran.si/slovnice-in-pravopisi/>.
- Ahačič, Kozma, Legan Ravninar, Andreja, Jelovšek, Alenka (ur.). 2019. Korpus slovenskih protestantskih piscev 16. stoletja. <https://fran.si/korpus16/>.
- Ahačič, Kozma, Čepar, Metod, Jelovšek, Alenka, Legan Ravninar, Andreja, Merše, Majda, Narat, Jožica, Novak, France, Premk, Francka. 2022. Slovar slovenskega knjižnega jezika 16. stoletja. A-D. 1. izd. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.
- Atkins, Beryl T. Sue, Rundell, Michael. 2008. The Oxford guide to practical lexicography. Oxford: Oxford University Press.
- Breznik, Anton. 1982. Jezikoslovne razprave. Ur. Jože Toporišič. Ljubljana: Slovenska matica.
- Čepar, Metod. 2017. Praslovanski ijevski samostalniki moškega spola v slovenskem knjižnem jeziku 16. stoletja. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.
- Čepar, Metod, Jelovšek, Alenka. 2023. Oblikovna variantnost dvojinskih samostalniških končnic v slovenskem knjižnem jeziku 16. stoletja. Slavistična revija 71/4. 485–504.
- Durkin, P. (ed.). 2016. The Oxford Handbook of Lexicography. Oxford: Oxford University Press.
- Filipović, Rudolf. 1986. Teorija jezika u kontaktu: uvod u lingvistiku jezičnih dodira. Zagreb: JAZU, Školska knjiga.
- Greenberg, Marc L. 2002. Zgodovinsko glasoslovje slovenskega jezika. Maribor: Aristej. = A Historical Phonology of the Slovene Language. Heidelberg: C. Winter, 2000.
- Hock, Hans Henrich. 1991. Principles of Historical Linguistics. Berlin – New York: Mouton de Gruyter.
- Jackson, H. 2002. Lexicography: an introduction. Routledge.
- Jelovšek, Alenka. 2011. Neosebna raba oblike ono v jeziku slovenskih protestantskih piscev 16. stoletja. Slavistična revija 59/4. [415]–443.
- Jelovšek, Alenka. 2016. "My sva téh svetnikou otroci": dvojina osebnih zaimkov v slovenskem knjižnem jeziku 16. stoletja. Slavistična revija 64/2. 95–112.
- Jelovšek, Alenka. 2018. Slovar slovenskega knjižnega jezika 16. stoletja : pomenske razlage in zgodovinska stvarnost. Slovanská lexikografie počátkem 21. století. Ur. Božana Niševa. Praha: Slovanský ústav AV ČR.
- Jelovšek, Alenka. 2022. Samostalniške tvorjenke in določanje iztočnic v obrnjenem Hipolitovem slovarju. Jezikoslovni zapiski 28/2. 205–216.

- Jelovšek, Alenka, Erjavec, Tomaž. 2019: A corpus-based study of 16th-century Slovene clitics and clitic-like elements. *Slovenski jezik – Slovene linguistic studies* 12. 3–19.
- Jesenšek, Marko (ur.). 2020. Slovensko jezikoslovje, književnost in poučevanje slovenščine; Slovar slovenskega knjižnega jezika 16. stoletja; Veliki madžarsko-slovenski spletni slovar. Maribor: Univerzitetna založba.
- Jesenšek, Marko (ur.). 2022. Novi pogledi na Adama Bohoriča. Ur. Marko Jesenšek. Razprave II. razreda SAZU, XXVI. Ljubljana: Slovenska akademija znanosti in umetnosti.
- Joseph, Brian D. – Janda, Richard D. 2005. The handbook of historical linguistics. Malden (MA), Oxford (UK), Carlton (Australia): Blackwell.
- Legan Ravnkar, Andreja. 2008. Slovenska krščanska terminologija: od Brižinskih spomenikov do srede 19. stoletja. Ljubljana: ZRC, ZRC SAZU (Zbirka Lingua Slovenica 4).
- Legan Ravnkar, Andreja. 2009. Razvoj slovenskega strokovnega izraza. Ur. Nina Ledinek, Mojca Žagar Karer, Marjeta Humar. Terminologija in sodobna terminografija. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU. 49–73.
- Legan Ravnkar, Andreja. 2013. Prezete besede neslovanskega in slovanskega izvora v knjižni slovenščini 16. stoletja. *Jezikoslovni zapiski (Slovensko in slovansko)* 19/1. 129–142.
- Legan Ravnkar, Andreja. 2017. K problematiki vpliva stičnega jezika - nemščine na semantične spremembe in stilno vrednost najstarejše slovenske knjižne leksike (16. stoletje). *Slovenski jezik – Slovene linguistic studies* 11, str. 35–53.
- Legan Ravnkar, Andreja. 2018. Etimološki podatki v zgodovinski leksikografiji. *Philological studies* 16/1, 97–112.
- Legan Ravnkar, Andreja. 2019. Neslovnični kvalifikatorji in kvalifikatorska pojasnila v zgodovinskem slovaropisju. *Slavia Centralis* 12/1. 158–168.
- Legan Ravnkar, Andreja. 2021. Konverzija v slovnici in slovarju: izhodišča za prepoznavanje konverzije v leksikografski praksi. *Slavia Centralis* 14/2. 177–194.
- Legan Ravnkar, Andreja. 2022. Od sodobnega SSKJ do zgodovinskega SSKJ16 : kontinuiteta in inovacije v pomenskih opisih polnopomenskih besed. *Slavistična revija* 70/4. 681–692.
- Legan Ravnkar, Andreja. 2023. Med termini in determinologiziranimi leksemi v splošnem razlagalnem Slovarju slovenskega knjižnega jezika 16. stoletja (SSKJ16) = Between terms and determinologised lexemes in the Dictionary of the 16th-century Slovenian literary language (SSKJ16). *Slavistična revija* 71/4. 519–531.
- Merše, Majda (ur.). 2008/2009. Trubarjeva številka = Slavistična revija 56/4, 57/1.
- Merše, Majda. 2009. Slovenski knjižni jezik 16. stoletja: razprave o oblikoslovju, besedotvorju, glasoslovju in pravopisu. Založba ZRC, ZRC SAZU (Zbirka Linguistica et philologica 23).
- Merše, Majda. 2013. Slovenski knjižni jezik 16. stoletja: razprave o jezikovnem sistemu, besedju in prevodni problematiki. Založba ZRC, ZRC SAZU (Zbirka Linguistica et philologica 29)
- Mikhailov, Nikolai. 2001. Jezikovni spomeniki zgodnje slovenščine: rokopisna doba slovenskega jezika (od XIV. stol. do leta 1550). Trst: Mladika.
- Novak, France. 2004. Samostalniška večpomenskost v jeziku slovenskih protestantskih piscev. Založba ZRC, ZRC SAZU (Zbirka Linguistica et philologica).
- Orel, Irena. 2010. Kranjski jezik v besedilih 16. in začetka 17. stoletja. Reformacija na Slovenskem/The reformation in Slovene lands. Ur. Aleksander Bjelčevič. Obdobja, 27. Ljubljana: Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri Oddelku za slovenistiko Filozofske fakultete. 401–415.
- Orel, Irena. 2013. Znotrajjezikovni in/ali medjezikovni dejavniki oblikotvornih sprememb vslovenskem zgodovinskem oblikoslovju. *Jezikoslovni zapiski* 19/1. 143–159.

- Orožen, Martina. 1996. Poglavja iz zgodovine slovenskega knjižnega jezika (Od Brižinskih spomenikov do Kopitarja). Ljubljana: Filozofska fakulteta.
- Orožen, Martina. 2010. Kulturološki pogled na razvoj slovenskega knjižnega jezika: od sistema k besedilu, Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 74).
- Pogorelec, Breda. 2011. Zgodovina slovenskega knjižnega jezika: jezikoslovni spisi I. Ur. Kozma Ahačič. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete.
- Ramovš, Fran. 1997. Zbrano delo 2: razprave in članki. Ur. Jože Toporišič. Ljubljana: SAZU.
- Rigler, Jakob. 1963. Začetki slovenskega knjižnega jezika. Ljubljana: SAZU.
- Striedter-Temps, Hildegard. 1963. Deutsche Lehnwörter im Slovenischen. Berlin, Wiesbaden: Im Kommission bei Otto Harrasowitz.
- Šekli, Matej. 2018. Tipologija lingvogenez slovanskih jezikov. Ljubljana: Založba ZRC.
- Šekli, Matej. 2018a. Pomenska polja nemških izposojenk v slovenščini. Jezikoslovni Zapiski 21/2. 31–44.
- Šekli, Matej. 2020. Relativna in absolutna kronologija (bavarsko)staro- in srednjevisokonemških izposojenk v slovenščini. Jezikoslovni Zapiski 26/1. 7–25.
- Škrabec, Stanislav. 1994–1998. Jezikoslovna dela 1–4. Ur. Jože Toporišič. Nova Gorica: Frančiškanski samostan Kostanjevica.
- Toporišič, Jože. 2006. Besedjeslovne razprave. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU (Zbirka Linguistica et philologica 13).
- Trivunović, Eva. 2019. Diahrono raziskovanje biblijskih in izbiblijskih frazemov. Jezikoslovni zapiski 25/2. 47–61.
- Trojar, Mitja. 2023. Prepoznavanje terminov in determinologizirane leksike v izbranih starejših slovenskih slovarjih. Slavistična revija 71/4. 505–518.
- Vidovič Muha, Ada. 2013. Slovensko leksikalno pomenoslovje. 2., dopolnjena izd. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete. (Razprave FF).
- Zgodovinski slovarji na spletnem portalu Fran, 2014–, www.fran.si.
- Zgusta, Ladislav, 2010: Manual of Lexicography. Berlin, New York: Walter de Gruyter.

Cilji in kompetence:

V okviru zgodovinske leksikologije je cilj osvojiti temeljne pojme: leksem - beseda, leksikalni pomen v starejši slovenski leksiki (časovna zaznamovanost), pomenska razmerja znotraj leksema (polisemija, načini pomenskih prenosov) in med leksemi (sinonimija, antonimija, homonimija idr.), metode preučevanja leksikalnega pomena in odkrivanja stilne idr. zaznamovanosti (npr. ekspresivnost) starejše leksike. Na podlagi zgledov iz slovenskih besedil od 16. do konca 19. stoletja in iz starejših slovenskih slovarjev bodo študentje in študentke spoznavali značilnosti starejše leksike: domače in prevzete besede, razvojno dinamiko tvorbe besedja in oblikovanja besednih družin, nastajanje frazemov in razvojne spremembe, zgodovinsko

Objectives and competences:

The aim of the post-graduate course on historical lexicology is the acquisition of basic concepts: lexeme - word, lexical meaning of older Slovenian lexis (temporal markedness), semantic relations within lexemes (polysemy, types of semantic transfers) and between them (synonymy, antonymy, homonymy, etc.), methods of determining lexical meaning and recognizing stylistic etc. markedness (e.g. expressiveness) of older lexis. Based on examples from Slovenian texts from the 16th to the end of the 19th century and from older Slovenian dictionaries, students will learn about the characteristics of historical vocabulary, i.e. the relationship between domestic and borrowed words, developmental dynamics of word formation and formation of word families, formation of idioms and

terminologijo. Pri samostojnih slovarskih obravnavah besed v seminarju bodo študentke in študentje spoznavali konkretne dileme redakcijskega dela, ki so zaradi velike časovne odmaknjenosti jezikovnega gradiva drugačne kot pri redigiranju sodobne leksike (na primeru razlagalnega slovarja slovenskega knjižnega jezika 16. stoletja in različnih obrnjenih slovarjev). V tretjem delu je pozornost namenjena izbranim poglavjem iz zgodovine slovenskega (knjižnega) jezika 16. stoletja s področja glasoslovja in oblikoslovja. Osvojena znanja bodo dopolnila poznavanje najstarejše knjižne slovenščine na vseh ravneh jezikovnega sistema in slušatelja opremila s potrebnimi kompetencami za morebitno delo pri SSKJ16.

developmental changes, historical terminology. By independent lexicographical analysis of historical words in the seminar, students will learn about the practical dilemmas of editorial work (based on the example of the explanatory Dictionary of the 16th-Century Slovenian Literary Language (SSKJ16) and various inverted dictionaries), which are different from those faced by the editors of a synchronic dictionary of a modern language due to the great temporal remoteness of linguistic material. In the third part, the focus is on selected chapters on phonology and morphology of the Slovenian (literary) language of the 16th century. The acquired knowledge will increase the understanding of the oldest literary Slovenian on the basic levels of the language system and equip the listener with the necessary competencies for potential editorial work at SSKJ16.

Predvideni študijski rezultati:

- Seznanjanje s specifično problematiko iz zgodovinskega jezikoslovja – leksikologije;
- spoznavanje problematike slovarskega opisa (redigiranja) starejše slovenske leksike;
- vpogled v leksikografsko delavnico in prvi praktični poskusi študentk in študentov;
- pridobivanje znanja o pomenskih,
- besedotvornih in drugih značilnostih starejšega slovenskega knjižnega
- besedišča;
- sposobnost razumevanja in povezovanja različnih zgodovinskih jezikoslovnih
- dejstev, potrebnih za uspešno pripravo seminarske naloge.

Intended learning outcomes:

- Specific problems of historical linguistics – lexicology;
- The problems of lexicographical description (recension) of the historical lexicon;
- Practical classes in lexicography;
- Knowledge of semantic, word-formational and other characteristics of older Slovene standard lexicon;
- Understanding and integration of various facts of historical linguistics in the preparation of the seminar paper.

Metode poučevanja in učenja:

Oblike dela:

- ☒ Frontalna oblika poučevanja
- ☒ Samostojno delo študentov
- ☒ e-izobraževanje

Metode (načini) dela:

- ☒ Razlaga
- ☒ Razgovor/ diskusija/debata
- ☒ Delo z besedilom

Learning and teaching methods:

Types of learning/teaching:

- ☒ Frontal teaching
- ☒ Independent students work
- ☒ e-learning

Teaching methods:

- ☒ Explanation
- ☒ Conversation/discussion/debate
- ☒ Work with texts

☒ Proučevanje primera	☒ Case studies
☒ Druge vrste nastopov študentov	☒ Different presentation

Načini ocenjevanja:	Delež (v %) / Weight (in %)	Assessment:
Daljši pisni izdelki	80	Long written assignments
Končno ocenjevanje (pisni/ustni izpit)	20	Final examination (written/oral)

Reference nosilca / Lecturer's references:

- Legan Ravnika, Andreja. 2008. Slovenska krščanska terminologija: od Brižinskih spomenikov do srede 19. stoletja. *Lingua Slovenica*, 4. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.
- Legan Ravnika, Andreja. 2015. Iz slovaropisne delavnice: ugotavljanje in strukturiranje pomenov pri večpomenskih leksemih v zgodovinskem slovarju. V: Smolej, Mojca (ur.). *Slovnica in slovar – aktualni jezikovni opis*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete. 449–456.
- Legan Ravnika, Andreja. 2017. K problematiki vpliva stičnega jezika – nemščine na semantične spremembe in stilno vrednost najstarejše slovenske knjižne leksike (16. stoletje). *Slovenski jezik – Slovene linguistic studies* 11. 35–53.
- Legan Ravnika, Andreja. 2018. Etimološki podatki v zgodovinski leksikografiji. *Philological studies* 16/1. 97–112. [Online ed.]
- Legan Ravnika, Andreja. 2019. Slovnični spol prevzetih samostalnikov v knjižni slovenščini 16. stoletja: od besedilnih virov k slovarju. *Slavistična revija* 67/2. 263–271.
- Legan Ravnika, Andreja. 2019a. Neslovnčni kvalifikatorji in kvalifikatorska pojasnila v zgodovinskem slovaropisju. *Slavia Centralis* 12/1. 158–168.
- Legan Ravnika, Andreja. 2020. Pomenske lastnosti knjižne leksike v zgodovinskem slovarju SSKJ16. V: Jesenšek, Marko (ur.). *Slovensko jezikoslovje, književnost in poučevanje slovenščine; Slovar slovenskega knjižnega jezika 16. stoletja; Veliki madžarsko-slovenski spletni slovar*. Mednarodna knjižna zbirka Zora, 135. Maribor: Univerzitetna založba. 263–286.
- Jelovšek, Alenka. 2011. Neosebna raba oblike ono v jeziku slovenskih protestantskih piscev 16. stoletja. *Slavistična revija* 59/4. [415]–443.
- Jelovšek, Alenka. 2016. "My sva téh svetnikou otroci": dvojina osebnih zaimkov v slovenskem knjižnem jeziku 16. stoletja. *Slavistična revija* 64/2. 95–112.
- Jelovšek, Alenka. 2018. Slovar slovenskega knjižnega jezika 16. stoletja : pomenske razlage in zgodovinska stvarnost. *Slovanská lexikografie počátkem 21. století*. Ur. Božana Niševa. Praha: Slovanský ústav AV ČR.
- Jelovšek, Alenka. 2022. Samostalniške tvorjenke in določanje iztočnic v obrnjenem Hipolitovem slovarju. *Jezikoslovni zapiski* 28/2. 205–216.
- Jelovšek, Alenka, Erjavec, Tomaž. 2019: A corpus-based study of 16th-century Slovene clitics and clitic-like elements. *Slovenski jezik – Slovene linguistic studies* 12. 3–19.